

РЕШЕНИЕ

№ 40440

гр. София, 03.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 50 състав, в
публично заседание на 04.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Бойкинова

при участието на секретаря Ива Лещарова, като разглежда дело номер **5691** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 от Административно-процесуалния кодекс (АПК). Настоящото производство е образувано въз основа на решение № 5550/28.05.2025 г., постановено по адм. дело № 2141/2025 г. на тричленен състав на Върховен административен съд, с което е отменено решение № 25728/03.12.2024 г., по адм. дело № 7217/2024 г. на Административен съд – София град, с което е отменено Експертно решение № 91119/07.06.2024г. на Националната експертна лекарска комисия, специализиран състав по психични, вътрешни и сърдечно съдови заболявания (НЕЛК), в частта, с която на Т. С. К. е определен срок на инвалидност и чужда помощ - 3 години, вместо пожизнен и преписката се връща на НЕЛК за ново произнасяне. Образувано е по жалба на С. А. В., в качеството ѝ на майка и законен представител на детето Т. С. К., чрез адв. Д. П., срещу Експертно решение № 91119/07.06.2024г. на Националната експертна лекарска комисия, специализиран състав по психични, вътрешни и сърдечно съдови заболявания (НЕЛК), в частта, с която на Т. С. К. е определен срок на инвалидност и чужда помощ - 3 години. В жалбата се излагат доводи за незаконосъобразност на обжалваното решение в частта относно определения срок на инвалидност и чужда помощ от 3 години до 01.10.2026 г. Сочи се, че съгласно експертното решение на детето е определен краен процент на увреждане 100% според Методиката за прилагане на отправни точки на НМЕ, но неправилно е определен срокът на инвалидността - 3 години. Твърди се, че членовете на специализирания състав на НЕЛК не са взели предвид, че се касае за дефинитивно състояние, не само по отношение на основната диагноза синдром на Д., но и по отношение на цепката на мекото небце. Твърди се, че предвид трайното увреждане на детето е приложима разпоредбата на чл. 69, ал. 4 от Наредбата за медицинската експертиза, съгласно която при „дефинитивни състояния без възможност за пълно

или частично възстановяване се определя пожизнен срок на инвалидността“, поради което следва да бъде определен пожизнен срок на инвалидност в експертното решение. Искането към съда е да се постанови решение, с което да се отмени експертното решение в частта относно определения срок на инвалидност от 3 години

В съдебно заседание жалбоподателят С. А. В., редовно уведомена, не се явява и не се представлява. В представена по делото молба от процесуалния представител на жалбоподателя се излагат доводи по същество на спора. Претендират се разноси съгласно представен списък. Ответникът по жалбата - Национална експертна лекарска комисия (НЕЛК), редовно уведомен, не се явява и не се представлява.

Заинтересованите страни – Териториална експертна лекарска комисия (ТЕЛК) МБАЛ „Национална кардиологична болница“ ЕАД С., РУ Социално осигуряване [населено място], Агенция за хора с увреждания (АХУ) и Регионална дирекция социално подпомагане (РДСП) не изразяват становище по жалбата.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното:

Видно от Експертно решение № 91959 от зас. № 208 от 31.10.2023 г. на ТЕЛК към „Национална кардиологична болница“ ЕАД на Т. С. К. са определени 64 % трайно намалена работоспособност, с пожизнен срок на определения процент, с водеща диагноза синдром на Д. (неуточнен), цепка на небцето (вълча уста) и лека умствена недостатъчност.

Процесното решение на ТЕЛК е обжалвано пред комисията на НЕЛК, вследствие на което е постановено Експертно решение № 91119/07.06.2024г. на НЕЛК, специализиран състав по психични, вътрешни и сърдечно съдови заболявания, с което е отменено решението на ТЕЛК и е определен краен процент на ТНР- 100%, но със срок на инвалидност и чужда помощ - 3 години. Фактически основания, послужили за издаването на решението на НЕЛК, са приложената медицинска документация в МЕД, съгласно която при раждането на момчето е установен синдром на Д., ВСМ-МКД и цепка на небцето, което е оперирано за корекция на 12м. възраст, след което е настъпил регрес. Въз основа на медицинските документи НЕЛК е приела, че се касае за интелектуално - мнестична недоразвитост от ранно детство в степен на умерена умствена изостаналост у дете със синдром на Д., с неразвит говор, недоразвита обща и фина моторика, минимално нарушение на поведението, импулсивност, липса на самостоятелност, състояние, което обуславя 60 % вид и степен на увреждане с чужда помощ, поради необходимостта от допълнителни грижи в бита и комуникацията, включване на различни специалисти, на основание т. 1.2.1, р. 9, ч. 2 от Наредба за медицинската експертиза (НМЕ), код по МКБ - F71.0. В заключение НЕЛК е определила на детето краен процент степен на увреждане 100%, с чужда помощ поради необходимостта от допълнителни грижи в бита и комуникациите, а по отношение на срока на инвалидността и на чуждата помощ - 3 години, тъй като едно от уврежданията - Цепка на мекото небе не е дефинитивно и е с незавършено лечение.

За изясняване на спорните факти по делото и в изпълнение на указанията на ВАС е изслушана и приета по делото съдебно-медицинска експертизата, според която увреждането „цепка на мекото небе“ е дефинитивно, независимо от проведеното до момента лечение, брой хирургични намеси и опити за подобряване на хранене, говор и естетика. Вещото лице обяснява, че ранната операция (в първата година) на детето има за задача да затвори, доколкото е възможно отворът между носната и устна кухина. Според заключението на експерта самото заболяване не е лечимо и цепка на небцето детето ще има през целия си живот, като с безброй стъпки би могло да се ограничат последиците от това състояние. Вещото лице обяснява, че независимо от това, че в момента цепката е оперирана (затворена) през неговия растеж ще се налагат множество ортодонтски и

хирургични намеси. Според вещото лице уреждането „цепка на мекото небце“ е дефинитивно състояние.

При така установените факти, съдът, като извърши цялостна проверка за законосъобразността на оспорения индивидуален административен акт, на всички основания по чл. 146 от АПК, по реда на чл. 168, ал. 1 АПК, достига до следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима, като подадена от лице с пряк и непосредствен правен интерес срещу подлежащ на съдебен контрол административен акт и в законоустановения срок.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Решението е издадено в предписаната от чл. 59, ал. 1 АПК писмена форма, като съдържа задължителните реквизити, посочени в ал. 2 на същата разпоредба. Посочени са фактическите и правните основания за издаването на административния акт, което е предпоставка за упражняване на контрол за законосъобразност.

Решението е издадено от компетентен орган, а именно Националната експертна лекарска комисия в специализиран състав по психични, вътрешни и сърдечно съдови заболявания.

При издаването на решението не са налице допуснати нарушения на административнопроизводствените правила, които да бъдат квалифицирани като съществени и да мотивират отмяната на акта само на това основание.

Съдът намира, че решението е издадено в нарушение на материалноправните норми и в несъответствие с целта на закона.

Не се спори между страните, а и от представената с административната преписка медицинска документация се установява, че на детето Т. С. К. е поставена водеща диагноза синдром на Д. (неуточнен), цепка на небцето (вълча уста) и лека умствена недостатъчност, което състояние изисква постоянен контрол и наблюдение с цел осигуряване на неговата безопасност и медицински грижи.

В случая страните не спорят по определения на детето процент на ТНР в експертното решение, а за конкретния период на инвалидност и чужда помощ. Спорът се свежда до това дали цепка на твърдото и мекото небце представлява дефинитивно състояние и дали обуславя пожизнен срок на ТНР.

В разпоредбите на чл. 101 - чл. 113 от Закона за здравето (ЗЗ) са очертани основните елементи на правната уредба на медицинската експертиза на работоспособността. С Наредбата за медицинската експертиза (НМЕ) се определят принципите и критериите на медицинската експертиза и редът за нейното извършване. От своя страна медицинската експертиза включва експертиза на временната неработоспособност, експертиза на трайната нетрудоспособност и степен на увреждане, като самата експертиза е пряко свързана с извършването на редица диагностични процедури, имащи за цел да определят здравословното състояние, от което да се определи съществува ли временна или трайна неработоспособност, видът и степента на увреждането, както и срокът на инвалидност.

С разпоредбата на чл. 101а ЗЗ е предвидено срокът на решението за степента на трайно намалена работоспособност да се определя в зависимост от характера на увреждането, динамиката на неговото развитие и възможностите за възстановяване на работоспособността.

Аналогична е и разпоредбата на чл. 69, ал. 1 НМЕ, в която е регламентирано, че срокът на инвалидността е от една до три години в зависимост от характера на увреждането, динамиката на неговото развитие и възможностите за възстановяване. Съгласно чл. 101а, ал. 2 ЗЗ при дефинитивни състояния, посочени в НМЕ по ал. 1, при които няма възможност за пълно или частично възстановяване на работоспособността, степента на трайно намалена работоспособност се определя пожизнено.

С разпоредба на чл. 69, ал. 4 НМЕ е възпроизведено това правило, а именно: при дефинитивни състояния без възможност за пълно или частично възстановяване, срокът за инвалидност да е пожизнен. По смисъла на §1, т. 5 от ДР на НМЕ "дефинитивни състояния" са състоянията, които не търпят позитивна или негативна еволюция във времето, т.е. това са необратими състояния, такива, при които не е възможна каквато и да е било промяна.

Следователно за да бъде определен пожизнен срок за инвалидност, органите на медицинска експертиза следва да извършват преценка за наличието на дефинитивно състояние с оглед характера на общото заболяване на освидетелствания, след което да вземат обосновано и мотивирано решение.

Видно от заключението на вещото лице лицево-челюстната аномалия гнато-палато схизис (цепка на твърдото и мекото небце, вълча уста) е вродено състояние, което, може да е самостоятелна аномалия или част от тежки кранио - максиларни аномалии, като диагнозата е дефинитивна, независимо от броя хирургични намеси и опити за подобряване на храненето, говора и естетиката. Според експерта самото заболяване не е лечимо, поради което детето ще има цепка на небцето през целия си живот, независимо от последващите хирургични намеси и лечение. Обстоятелството че на детето е направена операция, в резултат на която цепката е затворена не променя факта, че увреждането е дефинитивно. Горният извод не се опровергава и от това, че лечението е незавършено, какъвто е основния довод на органа, за да определи 3 години срок на инвалидност и чужда помощ. Увреждането е нелечимо и в този смисъл не може да бъде завършено, доколкото с растежа на детето към шестата-осмата година според вещото лице започва интензивен растеж на челюстите, появяват се постоянните зъби, поради което недоразвитата горна челюст не може да поеме едрите постоянни зъби, което от своя страна може да наложи ортодонто и понякога хирургично лечение.

С оглед на горното може да се обоснове извод, че в случая се касае за дефинитивно състояние по смисъла на §1, т.5 от Допълнителните разпоредби (ДР) на НМЕ, тъй като същото е необратимо състояние, при което не е възможна каквато и да е било трайна положителна промяна. В този смисъл е и заключението на вещото лице, според което самото заболяване не е лечимо и не търпи еволюция във времето. Съдът кредитира заключението на вещото лице като професионално и обективно изготвено.

По горните съображения настоящият съдебен състав намира, че в оспореното решение на НЕЛК неправилно е определен срока на инвалидност, като несъответен с материалноправните разпоредби и целта на закона, поради което подадената жалба се явява основателна.

При този изход на спора и на основание чл. 143, ал. 1 АПК на жалбоподателя следва да се присъдят разноски в размер на 3510,00 лева, от които 10,00 лева – внесена държавна такса, 1000,00 лева – адвокатско възнаграждение за процесуално представителство по адм. дело 7217/2024 г. по описа на Административен съд - София град, 500,00 лева внесен депозит за вещо лице и 1000,00 лева адвокатско възнаграждение за процесуално представителство по адм. дело 5691/2025 г.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Експертно решение № 91119/07.06.2024г. на Националната експертна лекарска комисия, специализиран състав по психични, вътрешни и сърдечно съдови заболявания (НЕЛК), в частта, с която на Т. С. К. е определен срок на инвалидност и чужда помощ - 3 години.

ИЗПРАЩА административната преписка на НЕЛК за ново произнасяне съгласно указанията на съда, дадени в мотивите на решението, в законоустановения срок.

ОСЪЖДА Националната експертна комисия да заплати на С. А. В. сумата в размер на 3510,00 лева, представляващи разноси по делото.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

Съдия: